

Ποσοστά

Ονομάζουμε ποσοστό $a\%$ ένα κλάσμα με παρονομαστή 100 δηλ. $\frac{a}{100}$. Το κλάσμα αυτό διαβάζεται **α στα 100**. Εκτός από το ποσοστό στα 100 υπάρχει και το ποσοστό στα 1000 το οποίο γράφεται $a\text{‰}$ και είναι το κλάσμα $\frac{a}{1000}$. Αυτό διαβάζεται **α τις χιλίους**.

Για να βρούμε το $a\%$ ενός αριθμού πολλαπλασιάζουμε τον αριθμό με το κλάσμα $\frac{a}{100}$.

Κατηγορίες Ασκήσεων

α. Τροπή ενός κλάσματος σε ποσοστό.

- ▶ Προσπαθούμε, πολλαπλασιάζοντας ή διαιρώντας τους όρους του κλάσματος με κατάλληλους αριθμούς, να πάρουμε ένα ισοδύναμο κλάσμα με παρονομαστή 100.
- ▶ Κάνουμε την διαίρεση (αριθμητής : παρονομαστής) και στην συνέχεια μετατρέπουμε τον δεκαδικό αριθμό σε δεκαδικό κλάσμα.

β. Εύρεση του $a\%$ ενός ποσού.

- ▶ Πολλαπλασιάζουμε το ποσό με το κλάσμα $\frac{a}{100}$. Πχ. το 15% του 30 είναι $\frac{15}{100} \cdot 30 = 4,5$.

γ. Εύρεση του τελικού ποσού μετά από αύξηση (έκπτωση) $a\%$.

- ▶ Στην αύξηση Τελικό ποσό = Αρχικό ποσό $\cdot \frac{100 + a}{100}$. Ο τρόπος που σκεφτόμαστε είναι ο εξής: Όλο το ποσό είναι $\frac{100}{100}$ και η αύξηση είναι $\frac{a}{100}$ οπότε το τελικό ποσό θα είναι $\frac{100}{100} + \frac{a}{100} = \frac{100 + a}{100}$.

- ▶ Στην έκπτωση Τελικό ποσό = Αρχικό ποσό $\cdot \frac{100 - a}{100}$. Ο τρόπος που σκεφτόμαστε είναι ο εξής: Όλο το ποσό είναι $\frac{100}{100}$ και η έκπτωση είναι $\frac{a}{100}$ οπότε το τελικό ποσό θα είναι $\frac{100}{100} - \frac{a}{100} = \frac{100 - a}{100}$.

δ. Εύρεση αρχικού ποσού πριν από την αύξηση (έκπτωση) $a\%$.

- ▶ Στην αύξηση Αρχικό ποσό = Τελικό ποσό : $\frac{100 + a}{100}$. Έχουμε δηλ. την περίπτωση στην οποία γνωρίζουμε το μερικό και ψάχνουμε το αρχικό, οπότε κάνουμε διαίρεση.
- ▶ Στην έκπτωση Αρχικό ποσό = Τελικό ποσό : $\frac{100 - a}{100}$.
- ▶ Μπορούμε να εργαστούμε και με αναγωγή στη μονάδα απλά οι παραπάνω τρόποι είναι πιο σύντομοι.

ε. Ασκήσεις Κεφαλαίου – Τόκου – Επιτοκίου.

- Οι ασκήσεις αυτού του είδους αντιμετωπίζονται όπως οι ασκήσεις των κατηγοριών β και γ όταν το κεφάλαιο μείνει στην τράπεζα για 1 χρόνο. Σε διαφορετική περίπτωση βρίσκουμε τον τόκο για 1 χρόνο και τον πολλαπλασιάζουμε με $\frac{M}{12}$ για να βρούμε πόσο τόκο θα πάρει μετά από M μήνες ή $\frac{M}{360}$ για να βρούμε τον τόκο μετά από M ημέρες.
Ειδικότερα:

- Όταν κάποιος βάλει στην τράπεζα ένα κεφάλαιο K με επιτόκιο E% για X μήνες ο τόκος που θα εισπράξει είναι : $T = K \cdot \frac{E\%}{100} \cdot \frac{M}{12}$.
- Όταν κάποιος βάλει στην τράπεζα ένα κεφάλαιο K και πάρει τόκο T μετά από M μήνες το επιτόκιο είναι $E\% = 100 \cdot \frac{12}{M} \cdot \frac{T}{K}$.
- Όταν κάποιος έχει πάρει τόκο T μετά από M μήνες με επιτόκιο E% το αρχικό του κεφάλαιο είναι: $K = T \cdot \frac{100}{E\%} \cdot \frac{12}{M}$.
- Όταν κάποιος έχει βάλει στην τράπεζα ένα κεφάλαιο K πήρε τόκο T με επιτόκιο E% οι μήνες M που έμεινε το κεφάλαιο στην τράπεζα είναι: $M = T \cdot \frac{100}{E\%} \cdot \frac{12}{K}$.

Παράδειγμα 1:

1. Να μετατρέψετε σε ποσοστό το κλάσμα $\frac{12}{20}$.
2. Να μετατρέψετε σε ποσοστό το κλάσμα $\frac{12}{15}$.
3. Να βρείτε το 3% των 2 τόνων.
4. Να βρείτε σε ποιο ποσοστό αντιστοιχούν τα 12 Ευρώ από τα 50 Ευρώ.

Λύση

1. Θα προσπαθήσουμε να μετατρέψουμε το κλάσμα σε ισοδύναμο με παρονομαστή 100. Το 20 για να γίνει 100 πρέπει να πολλαπλασιαστεί με το 5 οπότε:
 $\frac{12}{20} = \frac{12 \cdot 5}{20 \cdot 5} = \frac{60}{100}$ δηλ. 60%.
2. Το 15 δεν είναι εύκολο να γίνει 100 με πολλαπλασιασμό για τον λόγο αυτό θα το διαιρέσουμε πρώτα με το 3 και στην συνέχεια θα το πολλαπλασιάσουμε με το 20. Έτσι:
 $\frac{12}{15} = \frac{12 : 3}{15 : 3} = \frac{4}{5} = \frac{4 \cdot 20}{5 \cdot 20} = \frac{80}{100}$ δηλ. 80%.
3. Οι 2 τόνοι αντιστοιχούν σε 2000 κιλά. Ψάχνουμε λοιπόν το 3% των 2000 κιλών. Έτσι
 $2000 \cdot \frac{3}{100} = 60$ κιλά.
4. Έχουμε 12 στα 50 δηλ. $\frac{12}{50} = \frac{12 \cdot 2}{50 \cdot 2} = \frac{24}{100}$ δηλ. 24%.

Παράδειγμα 2:

Έμπορος αγόρασε ένα προϊόν 1500 Ευρώ.

1. Να βρείτε πόσο πρέπει να πουλήσει το προϊόν ώστε να έχει κέρδος 10%;
2. Αν πουλήσει το προϊόν του 1600 Ευρώ ποιο είναι το ποσοστό κέρδους του εμπόρου;
3. Πόσο έπρεπε να είχε αγοράσει το προϊόν ώστε να το πουλούσε 1600 Ευρώ με κέρδος 10%;
4. Να βρείτε πόσο πρέπει να πουλήσει το προϊόν ώστε να έχει κέρδος 10% όταν το Φ.Π.Α. είναι 19%;
5. Έστω ότι πουλάει το προϊόν με κέρδος 200 Ευρώ τα οποία τα βάζει στην τράπεζα με επιτόκιο 2%. Να βρείτε τον τόκο που θα εισπράξει μετά από 2 χρόνια.

Λύση

1. 10% κέρδος σημαίνει ότι η τιμή πώλησης θα είναι τα $\frac{100}{100} + \frac{10}{100} = \frac{110}{100}$ της τιμής αγοράς. (Περίπτωση γ.) Άρα η τιμή πώλησης θα είναι $1500 \cdot \frac{110}{100} = 1650$ Ευρώ.
2. Το κέρδος του εμπόρου είναι $1600 - 1500 = 100$ Ευρώ. Το ποσοστό κέρδους αναφέρεται στην αξία αγοράς οπότε είναι $\frac{100}{1500} = 0,067$ ή 6,7% περίπου.
3. Μας ενδιαφέρει η αρχική τιμή αγοράς όταν το κέρδος του είναι 10% δηλ. η τιμή πώλησης είναι τα $\frac{100}{100} + \frac{10}{100} = \frac{110}{100}$ της αρχικής. Άρα θα κάνουμε διαίρεση δηλ. $1600 : \frac{110}{100} = 1600 \cdot \frac{100}{110} = 1454,54$ Ευρώ περίπου.
4. Το Φ.Π.Α. αναφέρεται στην τιμή πώλησης οπότε για να έχει κέρδος 10% βρήκαμε ότι πρέπει το προϊόν να πουληθεί 1650 Ευρώ (ερώτημα α.). Άρα η τελική τιμή πώλησης θα είναι $1650 \cdot \frac{119}{100} = 1963,5$ Ευρώ.
5. Τα 200 Ευρώ μετά από 2 χρόνια δηλ 24 μήνες θα δώσουν τόκο $T = 200 \cdot \frac{2}{100} \cdot \frac{24}{12} = 2 \cdot 2 \cdot 2 = 2^3 = 8$ Ευρώ.

